

Tina Dransfeldt: Ny roman om velfærdssamfundets ansigtsløse klient

Publiceret 30/10/2020 i Kultur/Bøger af Tina Dransfeldt Christensen

BØGER // ANMELDELSE – Nadia Josefina El Saida lyriske dokumentarisme *Y/OUR POVERTY* er historien om en far, der er havnet på starthjælp, mens han er i arbejdsudredning. Det er på en og samme tid et personligt portræt af en far, der er sin helt egen, og en skildring af en mand, der udviskes som menneske, bliver historieløs, ansigtsløs og anonym, i systemdanmarks labyrinter.

Er det overhovedet muligt at være menneske i velfærdssamfundets skygge? Med titlen *Y/OUR POVERTY* inviterer Nadia Josefina El Said os til at overveje, hvordan det enkelte menneskes fattigdom spejler velfærdssamfundets menneskesyn.

Det kan lyde tungt, men *Y/OUR POVERTY* er lyrisk dokumentarisme, sprogligt legende og let, et skrøbeligt portræt af en mand, som man ikke rigtig kan få greb om, fordi systemet ikke ser ham.

”Den her stak papirer består af notater og fragmenter fra en årrække, hvor min far var på starthjælp. Det er min fars ord, mine egne, sagsbehandlerens, kommunens, drømmenes. Alt man kan er at skrible sig ud af kaos.”

Labyrintiske systemer og meningsløst bureaukrati

Y/OUR POVERTY indledes med farens egne resignerede optegnelser fra kommuneforløb. Nøgterne noter om lægebesøg, skiftende sagsbehandlere, hospitalspapirer, aflyste møder, ventetid, forgæves telefonopkald.

Man fristes til at kalde *Y/OUR POVERTY* en kafkask historie. Men den er ikke blot kafkask i den gængse betydning af uigennemskueligt bureaukrati og mareridtsagtig virkelighed. Den er snarere kafkask i sin udforskning af menneskets status som menneske. Af den udgrænsning og umenneskeliggørelse, som finder sted, når man havner i ”systemet” og får brug for velfærdssamfundets ”sikkerhedsnet”.

”Hver uge piller de en lille bid ressource ud og smider i affaldscontaineren bag rådhuset. de siger det ryger til genbrug. hvor ender alle vores ressourcer henne? du spørger damerne i kommunen. det vil de ikke svare på, det en offentlig hemmelighed.”

Teksten rummer uendeligt mange og mangeartede hentydninger til en rig historie, så læseren står tilbage med en sult efter at lære systemets ansigtsløse klient at kende

Ressourceforløb på ressourceforløb bliver ren parodi, fordi ingen interesserer sig for det hele menneske, ”ingen interesserer sig for gamle hovedskallers minder.” Tilbage er et menneske, som er reduceret til en lille brik i et stort og uigennemskueligt system. Et menneske, som både slides op i kampen mod bureaukratiet, og som fremstår unyttig, fordi systemet er både døvt og blindt. Men ikke desto mindre et menneske, som holder humøret oppe, og som lever et stille liv i en parallel verden, ”de udsattes illuminati”.

Y/OUR POVERTY fratager elegant læseren muligheden for at komme med ind bag facaden og høre farens historie. Den ligger der, lige for, men den forbliver ufortalt. I stedet rummer teksten uendeligt mange og mangeartede hentydninger til en rig historie, så læseren står tilbage med en sult efter at lære systemets ansigtsløse klient at kende.

Mikroornitologisk velfærdssamfund

Bananfluer, solsorte, musvitter. Der hvor velfærdssamfundet ikke rækker ud, rækker faren ud til dyrene omkring ham. Selv bananfluerne får hans omsorg.

”Der er fluer i posen med ciabattabollerne. de er fra bilka, ren luksusvare. / Du går ud på terrassen, åbner posen og lader fluerne slippe ud. du er vant til det siger du. så står du der en vinterdag med opfedede bananfluer vimsende om kinderne.”

Y/OUR POVERTY åbner med lyrisk lethed og humor ind til en skyggeside af vores samfund, som de færreste vil se i øjnene. Verden leger hver dag omvendt med mennesker, der er fanget i velfærdssamfundets bureaukratiske labyrinter

Midt i den ensomhed, som på mange måder omkranser faren, er det svært ikke at smile ad hans underfundige tilgang til verden. Men virkeligheden er også den, at det er fuglene, der er hans mest trofaste venner.

”Din ven sortfuglen er der hver morgen, din ægte og trofaste ven. du understøtter den med rugbrødskrummer og havregryn i mængder. dit eget mikroornitologiske velfærdssamfund.”

Haven, fuglene og blomsterne har terapeutisk effekt, og som en art skæbnens ironi er det netop det faren mister, da han endelig får en ældrelejlighed og sin førtidspension eller pension, ”ingen kan huske hvilken økonomisk skuffe du er lagt ned i.” Da han endelig slipper fri af sagsbehandling, ressourceforløb, arbejdsprøvning og uendelige ventetider, sidder han i en lejlighed uden have og fugle.

Verden leger omvendt

Y/OUR POVERTY følger årstidernes skiften, men naturens cyklus brydes undervejs. Vinter, forår, efterår, ukendt årstid, liv i egen bolig er overskrifterne på kapitlerne i bogen. Som et forvrænget billede af, hvordan årstiderne styrer dyr og planters livscyklus, har det kommunale system magten over farens hverdag. Alt går ufrugtbart i ring, kun containerskatte hober sig op.

”Træf ved containeren. abu x og ahmed y. gårdmanden per. hvad en ekstravagant smider ud, samler et par nøjsomme op.” Og senere: ”De daglige ture til containeren giver bid. skattene hober sig op. alt går i ring, knudepunkter gentager sig.”

Y/OUR POVERTY åbner med lyrisk lethed og humor ind til en skyggeside af vores samfund, som de færreste vil se i øjnene. Verden leger hver dag omvendt med mennesker, der er fanget i velfærdssamfundets bureaukratiske labyrinter.

”Svært at se, om bladene falder af træerne eller flyver op for at hæfte sig på grenene igen. man ved aldrig helt hvornår verden leger omvendt. / Kommuner går i ring, universer udvider og trækker sig entropisk sammen. sagsbehandlere skifter navne, forsvinder i underjordiske grotter, tungsindige derouter og optiske bedrag.”

Nadia Josefine El Said: Y/OUR POVERTY er netop udkommet på Forlaget Gladiator (22. oktober 2020). 96 sider. Pris 200 kr.

Nadia Josefine El Said (f. 1977) er uddannet fra Den Danske Filmskole. Hun arbejder i et felt mellem tekst, animation, grafik og video. Hun har udgivet i Hvedekorn, Victor B. Andersen, Slagtryk, Texas Longhorn m.fl. samt udstillet og produceret tekstbaserede projekter. I 2016 udgav hun tekst/billedbogen *jeh suiz un alma* på Forlaget Gladiator.

Foto: Forlaget Gladiator.

- TINA DRANSFELDT CHRISTENSEN
- SENESTE ARTIKLER

Tina Dransfeldt Christensen (f. 1979) er ph.d. i Kultur- og Sprogødestudier fra Roskilde Universitet og cand.mag. i Islamiske Studier fra Københavns Universitet. Derudover er hun fagkonsulent ved FOF København, ledende redaktør på Tidsskrift for Islamforskning og har tidligere arbejdet som redaktør på Forlaget Vandkunsten. Hun har siden 2004 beskæftiget sig med Mellemøsten og Nordafrika, særligt moderne arabisk-islamisk filosofi og moderne arabisk og frankofon litteratur. Hun har skrevet ph.d.-afhandling om den marokkanske forfatter og filminstruktør Abdellah Taïa og hans virke som forfatter og LGBT-aktivist. I den sammenhæng har hun arbejdet indgående med køn og seksualitet i marokkansk litteratur, LGBT-aktivisme i Marokko samt globaliserede diskussioner om forholdet mellem islam og homoseksualitet.